

aeres milieu

ingenieursbureau voor bodem, archeologie, geohydrologie, ecologie

RAPPORT
Archeologische quickscan
Van Steenbergelaan 7, Terneuzen

RAPPORT

Archeologische quickscan

Van Steenbergelaan 7, Terneuzen (gemeente Terneuzen)

Aeres Milieu Projectnummer : AM21427
Status rapport : Concept (versie 1)
ISSN Nummer : 2214-5656
Datum : 25 augustus 2021

Opdrachtgever : Ordito
Postbus 94
5126 ZH Gilze

Opsteller rapport : drs. D. Hagens
Paraaf :

Aeres Milieu B.V.
Noordhoven 4
6042 NW ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

Disclaimer

Het onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden (opzet conform de geldende richtlijnen en protocollen).

Aeres Milieu accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid voor maatregelen of mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Aeres Milieu uitgevoerde onderzoek neemt. Tevens wordt opgemerkt dat Aeres Milieu voor het verkrijgen van de voor het bureau onderzoek noodzakelijke informatie (mede) afhankelijk is van externe bronnen. Voor Aeres Milieu is niet te verifiëren of deze bronnen altijd volledig en zonder fouten zijn. Hierdoor kan Aeres Milieu niet instaan voor de juistheid en volledigheid van de verzamelde historische informatie.

INHOUDSOPGAVE

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS.....	4
1. INLEIDING.....	5
2. BEKENDE GEGEVENS.....	7
2.1 Inleiding.....	7
2.2 Gemeentelijke beleids.....	8
2.3 Gegevens Archis3.....	8
3. TOETSING ARCHIEF ZEEUWS ARCHEOLOGISCH DEPOT (ZAD)	11

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectnummer	: AM21427
OM-nummer	: n.v.t.
Soort onderzoek	: Quickscan
Adres onderzoekslocatie	: Van Steenbergelaan 7
Toponiem	: Van Steenbergelaan 7
Gemeente	: Terneuzen
Provincie	: Zeeland
Kadastrale registratie	: Terneuzen, sectie M, nummer 2341
Coördinaten	: Centrum 46.556; 372.854
	NW: 46.548; 372.865
	NO: 46.561; 372.867
	ZW: 46.552; 372.839
	ZO: 46.565; 372.842
Oppervlakte	: Circa 338 m ²
Huidig locatie gebruik	: woonfunctie
Aanleiding onderzoek	: Bestemmingsplanwijziging
Opdrachtgever	: Ordito

1. INLEIDING

In opdracht van Ordito heeft Aeres Milieu een archeologische quickscan uitgevoerd voor onderstaande locatie aan de Van Steenbergelaan 7 te Terneuzen (gemeente Terneuzen).

Adres onderzoekslocatie	: Van Steenbergelaan 7
Gemeente	: Terneuzen
Oppervlakte	: Circa 338 m ²
Huidig gebruik van de locatie	: bebouwd met tuin
Toekomstig gebruik	: Nieuwbouw woning

Dit archeologisch onderzoek betreft een quickscan waarin gekeken is naar de relevante gegevens uit de directe omgeving van het plangebied. Deze quickscan valt buiten de richtlijnen van de BRL SIKB 4000 (protocol 4002), KNA 4.1.

Aanleiding

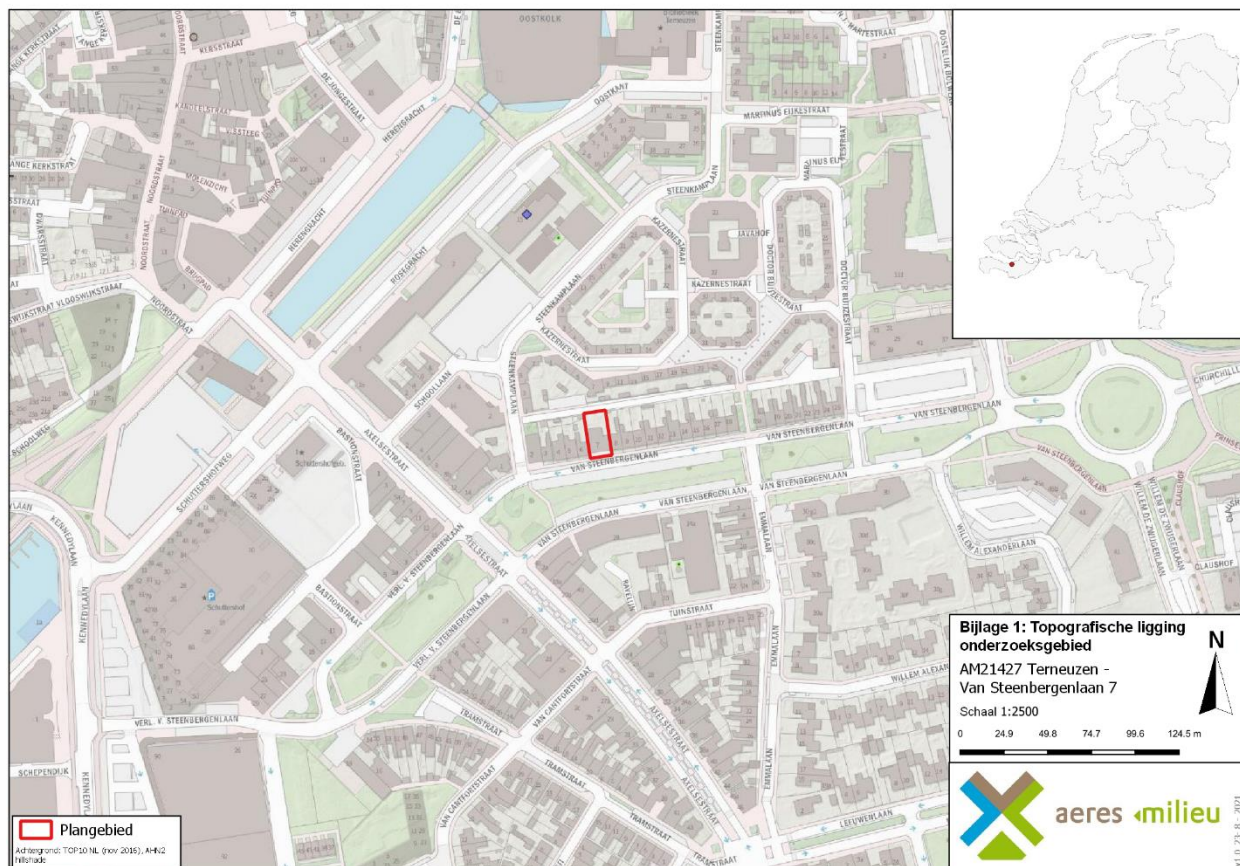
De aanleiding voor het laten uitvoeren van deze quickscan is een voorgenomen herbestemming. Op deze locatie staat een bedrijfspand (voormalige dierenartspraktijk) met de bestemming Dienstverlening. Dit zal gewijzigd worden naar Wonen, zodat het pand als woning gebruikt kan gaan worden. De diepte van de toekomstige verstoring is ten tijde van het opstellen van dit document niet bekend.

Doel

Het doel van de archeologische quickscan is het inzichtelijk maken van de mogelijkheid dat er al dan niet archeologische resten verwacht kunnen worden op de locatie, gebaseerd op eerder onderzoek op de belendende percelen.

Plangebied

Het plangebied ligt in het noordwestelijke deel van de bebouwde kom van Terneuzen. In het noorden wordt het plangebied begrensd door woningen met erf aan de Kazernestraat, ten oosten door een woning met tuin Van Steenbergelaan 8, in het zuiden door de Van Steenbergelaan en in het westen door een woning met tuin Van Steenbergelaan 6 (Figuur 1).

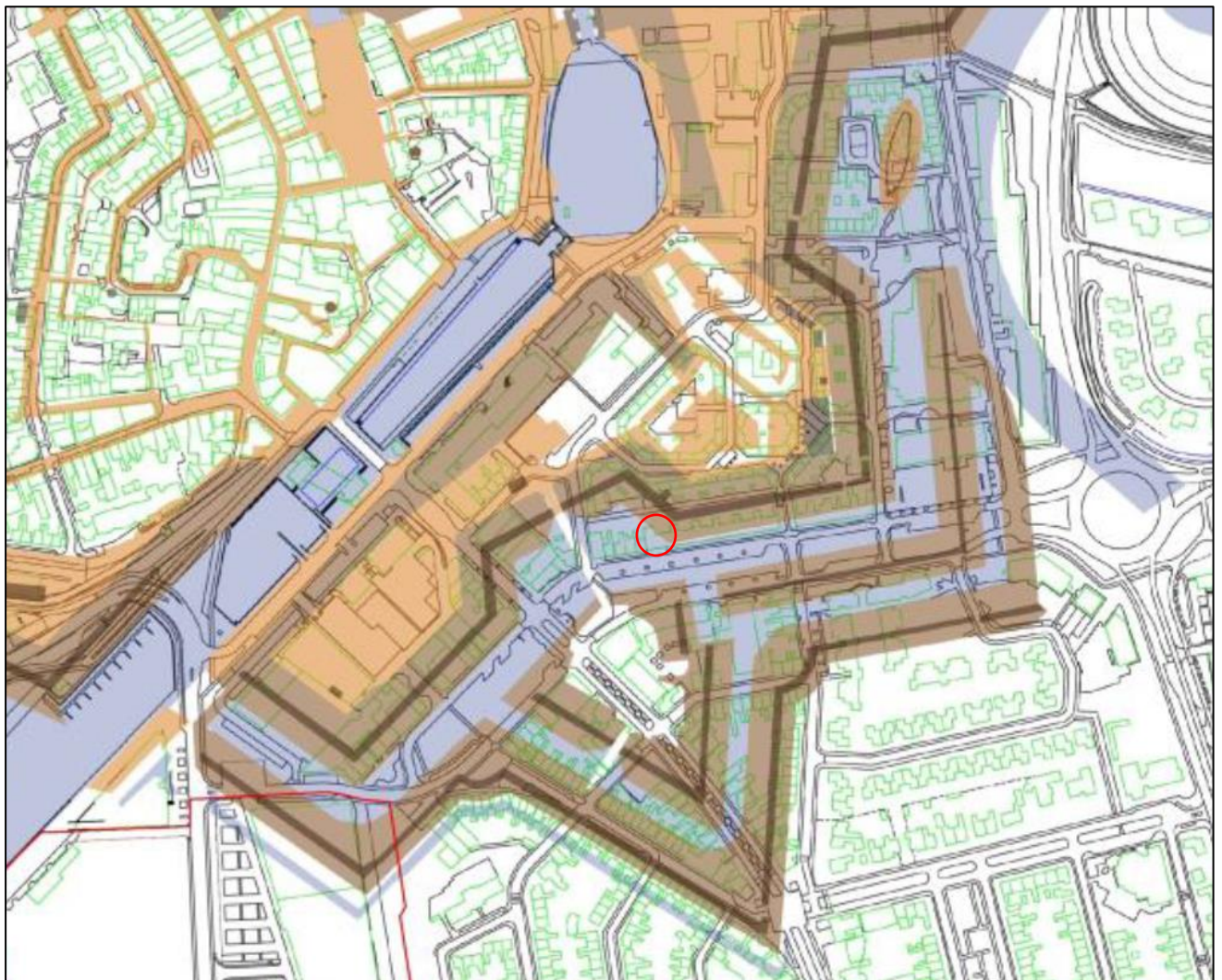
Figuur 1. Topografische ligging van het plangebied. Het plangebied is weergegeven met het rode kader. (Bron: PDOK-viewer).

2. BEKENDE GEGEVENS

2.1 Inleiding

Bij het uitvoeren van de quickscan is gebruik gemaakt van verschillende bronnen: Archis3, Vrijstellingenkaart van de gemeente Terneuzen (2017) en historische kaarten. Deze bronnen geven inzicht in bekende, of te verwachten archeologische resten binnen het onderzoeksgebied.

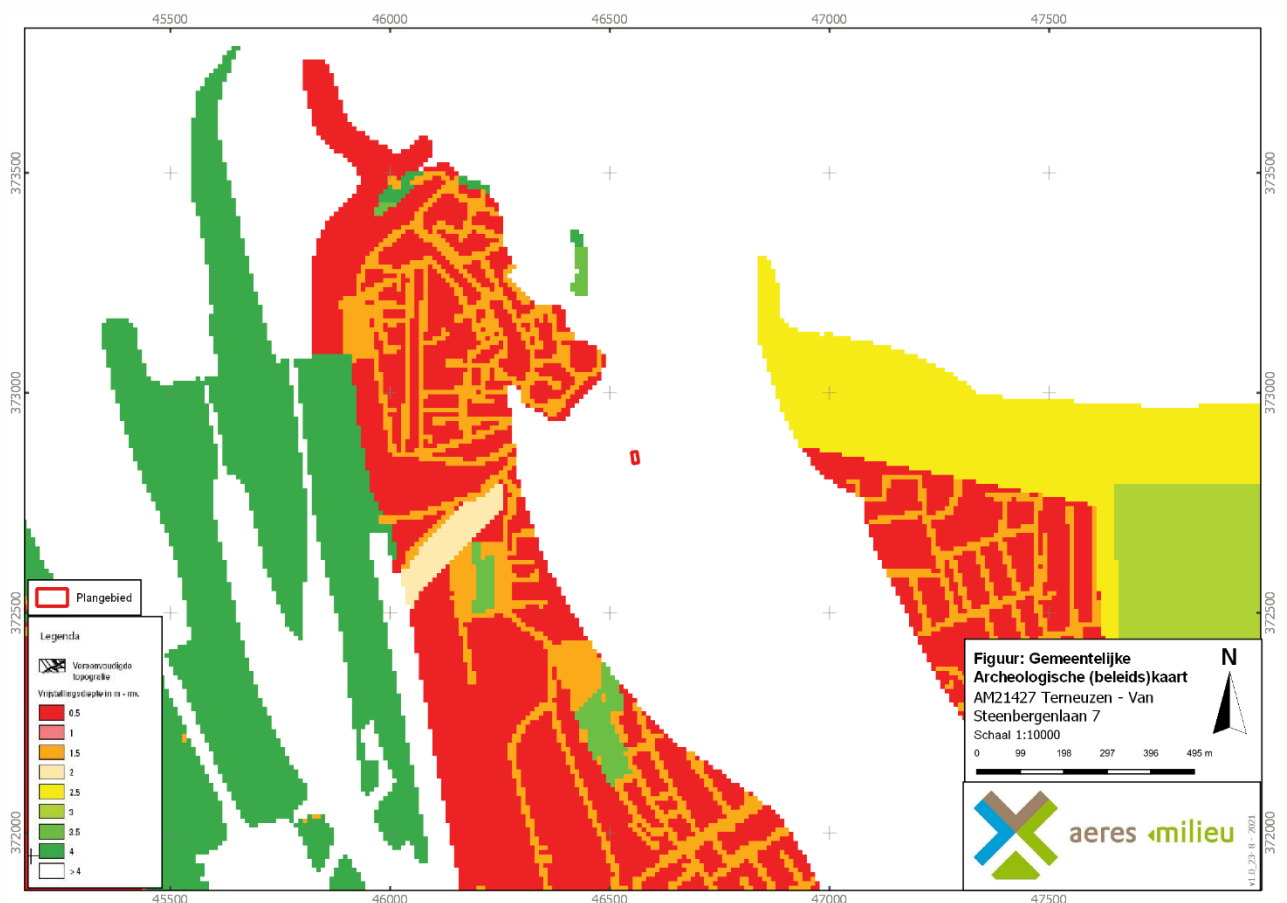
Het plangebied is momenteel bebouwd met een bedrijfswoning (voormalige dierenartspraktijk). Het pand dateert op basis van de gegevens uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) uit of kort na 1921. Op basis van de historisch kaart uit 1900 en een reconstructie van de situatie uit circa 1830 ligt het plangebied op het bastion van de voormalige 19^e-eeuwse vestingwerken van Terneuzen (Figuur 2). Er is geen kadastraal minuutplan uit het begin van de 19^e eeuw aanwezig.

Figuur 2. Uitsnede van de kaart met de 19^e eeuwse vestingwerken van Terneuzen (voltooid in 1839) geprojecteerd op de huidige topografische kaart. Het plangebied is aangegeven met de rode cirkel (Bron: Bestemmingsplan Terneuzen Kennedylaan-West).

2.2 Gemeentelijke beleidskaart

De onderzoekslocatie ligt volgens de Vrijstellingenkaart van de gemeente Terneuzen (2017) in een zone met een vrijstellingsdiepte van dieper dan 4 meter onder maaiveld (Figuur 3). Hiervoor geldt volgens het beleidsrapport het volgende: *“Dieper dan 4 meter beneden maaiveld is vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Dit gaat echter enkel op voor verstoringen van normale aard, dat wil zeggen, het gros van de vergunningaanvragen: bouwen van woningen, graven van watergangen, aanleg wegen, aanleg kabels en leidingen en dergelijke meer. Bij projecten die groter zijn dan 5 ha en waarbij diepe bodemontsluitingen gepland zijn, zoals de aanleg van tunnels, verbreding van kanalen, aanleg dok, aanleg haven, uitbreiding haven en die op de vrijstellingenkaart in een witte zone (vrijgestelde) zone liggen, is het mogelijk dat toch archeologisch onderzoek uitgevoerd dient te worden met het oog op de dieper gelegen Formatie van Koewacht”* (Bron: De Visser en De Weerd 2017, Handleiding Vrijstellingenkaart 2017, Eufact rapport 9).

Figuur 3. Uitsnede van de Vrijstellingenkaart van de gemeente Terneuzen (2017). (Bron: De Visser en De Weerd 2017, Handleiding Vrijstellingenkaart 2017, Eufact rapport 9).

2.3 Gegevens Archis3

In de omgeving van het plangebied is één archeologisch monument en zijn meerdere onderzoeksmeldingen en vindplaatsen bekend (Figuur 4).

Monumentnummer 13.479; zaakidentificatie 3274500100 en 2222301100

Op een afstand vanaf 185 meter ten noordwesten ligt de historische stadskern van Terneuzen, aangegeven als een monument van hoge archeologische waarde (monumentnummer 13.479). Het terrein omvat de oudste kern vanaf circa 1300 en de restanten van de vesting uit ongeveer 1580-1600. De vesting van 1830 is buiten beschouwing gelaten.

Binnen het monument is een vindplaats bekend op 460 meter ten noordwesten van het plangebied. Aan de Noordstraat werd een grote hoeveelheid aardewerk en bewoningsresten uit de late middeleeuwen en de (vroeg) nieuwe tijd aangetroffen (zaakidentificatie 3274500100).

Aan de Kerkstraat, op 250 meter ten opzichte van het plangebied, werd door ADC in 2008 een bureauonderzoek uitgevoerd. In het plangebied worden resten verwacht vanaf de 14^e eeuw. In de late middeleeuwen en het begin van de nieuwe tijd lag het noordoostelijke deel in de voormalige zee-inham die als haven functioneerde. Geadviseerd werd daarom om het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling (zaakidentificatie 2222301100).

Zaakidentificatie 3219575100

Op 80 meter ten noordwesten van het plangebied werd tijdens graafwerkzaamheden muurresten aangetroffen. Mogelijk gaat het om een waterkerende (kade)muur met een deel van een brughoofd van de vestingwerken uit 1830.

Zaakidentificatie 3206793100

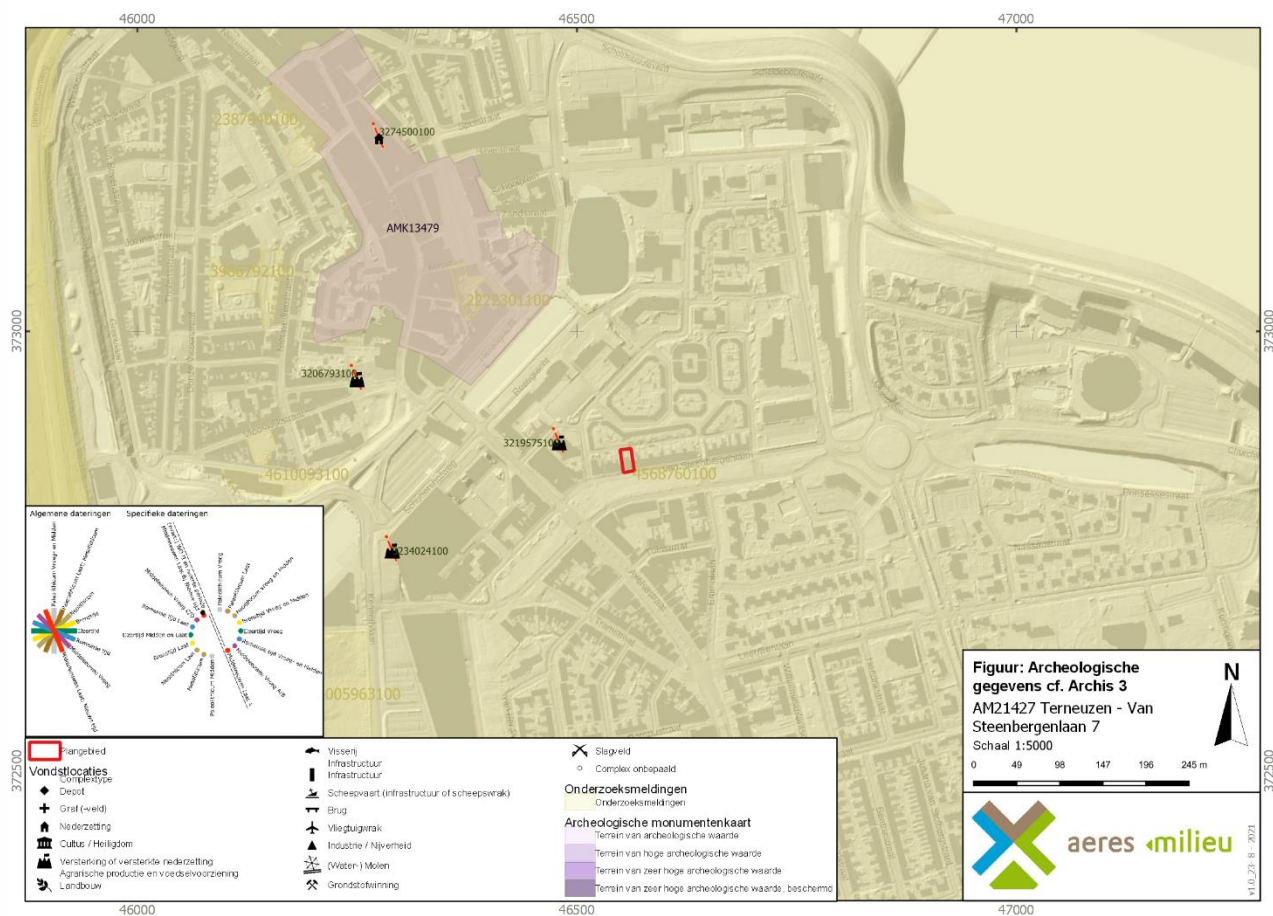
Aan de Vlooswijkstraat, op 320 meter ten westen van het plangebied, werd door de SCEZ bij de sloop van de panden Vlooswijkstraat 9 en 11 gezocht naar resten van een verwachte grachtbodem van de vestingwerken uit de nieuwe tijd. Onder de betonnen vloeren waren nog enkele 20^e-eeuwse waterkelders en een regenbak aanwezig met een diepte van circa 2 meter. Onder de vloeren bestond de bodem uit een laagje opgebracht zand van 20 cm. en vervolgens uit een dik, homogeen en vetting blauwgrijze kleipakket met daarin hier en daar humeuze vegen. Dit pakket kan als grachtvulling worden geïnterpreteerd.

Zaakidentificatie 3234024100

Op 290 meter ten zuidwesten van het plangebied werden de restanten van een stenen beer uit vermoedelijk de 19^e eeuw aangetroffen.

Zaakidentificatie 4934304100

Tijdens een proefsleuvenonderzoek in 2021 door Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland, op 380 meter ten westen van het plangebied, werd een fundering aangetroffen. Waarschijnlijk is deze van een kruithuis uit de nieuwe tijd geweest.

Figuur 4. Bekende archeologische gegevens rondom de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie is rood omkaderd.

3. TOETSING ARCHIEF ZEEUWS ARCHEOLOGISCH DEPOT

Dhr. Hans Jongepier, depotbeheerder Zeeuws Archeologisch Depot (Erfgoed Zeeland), is per mail benaderd met de vraag of in het archief van het ZAD aanvullende informatie bekend zijn. Hierop is gereageerd met de mededeling dat geen aanvullende gegevens bekend zijn (reactie per e-mail 24 augustus 2021).